

ЯСЕНЕВА СМАРАГДОВА ВУЗЬКОТІЛА ЗЛАТКА

Одним з небезпечних шкідливих організмів є ЯСЕНЕВА СМАРАГДОВА ВУЗЬКОТІЛА ЗЛАТКА. Ясенева смарагдова златка, відноситься до групи стовбурових шкідників, здатних поселятися як на здорових, так і ослаблених деревах, що неминуче приводить до їх загибелі. Вкрай небезпечний шкідник для ясена, деяких видів в'язів, горіху. Також пошкоджує інші листяні породи дерев: тополь, осику, клен, березу, вільху, дуб, граб, липу, ліщину. Свою назву ясенева смарагдова вузькотіла златка (ЯСВЗ) отримала з огляду на забарвлення жуків – смарагдово-зелений із золотистим, бронзовато або фіолетовим блиском, окрас черевця переливчастий червонувато-пурпурний.

Від 30 до 50 відсотків захисних лісосмуг північного сходу і сходу України складає саме ясен (звичайний, пенсільванський, тхаський) який активно пошкоджує ясенева смарагдова вузькотіла златка. Від заселення дерева ясену личинками златки та до його природної загибелі може пройти 2-3 роки, не більше, залежно від щільності розташування личинок.

Батьківщина ясеневі смарагдові вузькотілої златки (*Agrilus planipennis* Fairmaire) – Корейський півострів, північно-східний Китай, Монголія. У цих регіонах златка заселяє місцеві види ясена та деякі інші породи дерев. Дерева, які заселяє ЯСВЗ гинуть за 1-3 роки.

Основними ознаками пошкодження дерева є:

- *крона стає розрідженою;*
- *крона починає всихати зверху до низу;*
- *під відставішою корою видно личинкові ходи забиті буровою мукою ;*
- *на стовбурі з'являються характерні льотні отвори D-подібної форми.*

На території України златка може активно розмножуватися при середній температурі в +19 і зимувати при -30. Як і інші небезпечні стовбурові шкідники, Ясенева смарагдова златка руйнує деревину у випадку заселення нею в стовбурі живих дерев, так і в стовбурах заготовленої технічної деревини. Основними заходами профілактики подальшого розповсюдження комах є:

- *визначення меж заселення насаджень шкідником;*
- *встановлення нагляду за її подальшим розвитком, в т.ч. з використанням феромонних пасток бар'єрного типу;*
- *своєчасне вирубування заселених дерев шляхом вибіркового або суцільних санітарних рубок восени або взимку з наступним їх спалюванням;*
- *приваблення в насадження і охорона комахоїдних птахів, особливо дятлів, які знищують личинки і лялечки златки під час зимівлі.*

Карантинні заходи

При ввезенні на територію України лісоматеріали та дерев'яна тара підлягають карантинному огляду на наявність шкідників.

Основними заходами профілактики подальшого розповсюдження комахи є:

- *визначення меж заселення насаджень шкідником;*
- *встановлення нагляду за її подальшим розвитком, в т.ч. з використанням феромонних пасток бар'єрного типу;*
- *своєчасне вирубування заселених дерев шляхом вибіркового або суцільного санітарних рубок восени або взимку з наступним їх спалюванням;*
- *приваблення в насадження і охорона комахоїдних птахів, особливо дятлів, які знищують личинки і лялечки златки під час зимівлі.*
- Традиційні хімічні методи боротьби не дають необхідного ефективного результату і не дозволяють повністю зупинити подальше поширення ясеневієї смарагдової вузькотілої златки.
- Одним із головних інструментів у вирішенні проблеми рекомендується посилення і гармонізація заходів фітосанітарного контролю, навчання і підвищення обізнаності фахівців.
- На місцевому рівні для своєчасного виявлення і недопущення поширення шкідника слід об'єднати зусилля спеціалістів управління фітосанітарної безпеки ГУ Держпродспоживслужби в Полтавській області зі спеціалістами лісового господарства у впровадженні профілактичних заходів.

Розповсюдження златки призведе до заборони експорту деревини з України до Європейського союзу та деяких інших країн, чим буде підірвано експортний потенціал та суттєво знизяться надходження податків до бюджетів усіх рівнів.

Державний фітосанітарний інспектор
Головного управління
Держпродспоживслужби в Полтавській області

С. Надтока